

Պարույր Սևակ

Երգ եռաձայն

ԱՌԱՋԻՆ ՉԱՅՆ

Ախ, իմ հայրենի՛ք...

Իմ ամբողջ կյանքում լեզուդ եմ սերտում

Եվ չեմ սովորել անսխալ խոսել,

Անսխալ խոսել քո մասին քեզ հետ.

Շփոթվում եմ միշտ անանց հուզմունքից...

Երբ վաղ գարնանըդ կկուղ է կվվում,

Ինձ ամեն անգամ այնպես է թվում,

Թե թարգմանում է իր թլվատ լեզվով

Շնորհավորման իմ խոսքը կակազ.

Նա քո գարունն է շնորհավորում

Եվ ի՛նչ փոխարեն...

Քո ամառային սովերներն անգամ

Իրենց լռությամբ ինձ են թարգմանում՝

Երգելով հիմնը արևիդ լույսի.

Ելևէջում են յուրահասակորեն՝

Երկարանալով ու կարճանալով

Սև բոցերի պես:

Աշնան կաթուկը այգիներիդ մեջ

Բերք ու բարիքիդ օրհներգումն է իմ՝

Համաշխարհային - մատչելի լեզվով...

Եվ նույնիսկ այնժամ,
Երբ խոսում եմ ես քո մասին քեզ հետ,
Մինչևի՛սկ այնժամ
Այլ բան չեմ անում,
Քան թե խոսքերով չափում եմ միայն իմ լռությո՛ւնը,
Որպեսզի կրկի՛ն հասկանամ ցավո՛ւմ,
Թե այդ լռության համեմատությամբ
Խոսքերն այդ որքա՛ն փոքր են ու չնչին...
Ա՛խ, իմ հայրենի՛ք...
Դու՛
Հագարամյա իմ ազգանո՛ւնը,
Ես -
այնպե՛ս ապրել կարողանայի,
Որ ինձ ազգանուն բաշխելուդ համար
Դու երբևիցե անհարմար չզգաս...
Ապրելու կեսն էլ պատվով մեռնելն է:
Ա՛խ, երանի՛ թե ես այնպե՛ս մեռնեմ,
Որ դու... ինձ սգաս:
ԵՐԿՐՈՐԴ ՁԱՅՆ
Ա՛խ, իմ հայրենի՛ք...
Ես ոչի՛նչ, ոչի՛նչ քեզ տալ չեմ կարող.
Ինչ էլ տամ՝ կրկին տվածդ եմ տալիս:
Մինչևիսկ չունեմ պարտքի գգացում.
Ես ոտից-գլո՛ւխ քո պարտքն եմ որ կամ:
Հավաստիացման խոսք նա է ասում,
Ով ուզում է, որ հավատան իրեն:
Իսկ ես միտք չունեմ հավատացնելու.
Ես հավատն եմ քո,
Քայլո՛ղ հավատը...
Ա՛խ, իմ հայրենի՛ք...

Ինձ կոչ են անում կյանքըդ ճանաչել,-
Ավելո՛րդ ձգտում.
Ես մասն են կյանքիդ:
Ես քո մանուկն եմ՝
Հինավուրց ու նոր քո կանուրջների քարերի վրա,
Քո աղբյուրների գուռերի կողին:
Եվ քո մրմունն են,
Որ չի թարգմանվում ուրիշ մի լեզվի...
Ծուխն են երեկվա քո երդիկների
Եվ քո այսօրվա ծխնելույզների ծուխն են միմիայն՝
Քո թեժ կրակից թերևս անմաս,
Բայց ծնված այդ նույն կրակից քո թեժ:
Քո ծուխն են միայն,
Եվ մթնոլորտին քո շունչն են խառնում՝
Այդ ծխի տեսքով:
Քո ծուխն են միայն.
Խոսել չեն կարող,
Բայց նկարում են կենդանությունը՝
Երկնի կտավին...
Քո հավերժական ու մշտափոփոխ բնանկարի
Երանգներից են այնպե՛ս ներկոտված,
Ինչպես երկինքըդ՝ արևմտոցին:
Ձեռքիդ հետքերից դաշված են այնպե՛ս,
Ինչպես գիշերվա երկինքդ՝ աստղերով...
Ա՛խ, իմ հայրենի՛ք...
Ես կյանքիդ համար կյանքըս չեն տվել՝
Ես չեմ մասնակցել և ո՛չ մի մարտիդ,
Բայց կես քայլ անգամ չեմ արել կյանքում,
Որ քեզ չբերի.
Քեզնից սկսվում ու քեզ են հանգում՝

Շրջագծի պես...

Վերևից ցած են ջրերը հոսում,

Իսկ ես իմ ցածից

Լուռ սագրլցում են դեպի բարձունքը՝

Քո շոգի՝ նման...

Ու երբ գարունդ է նորից կրկնվում

Մի հրաշալի էպիգոնությամբ,

Չոր ցողունիդ պես ծաղկում է իմ մեջ

Նույն միտքը միայն.

-Թեկուզ անանուն՝

Ինչպես խոտերը սարերիդ լանջին,

Եթե ես օգնեմ կանաչությանը,

Կարող եմ ասել.

«Ե՛ս էլ ապրեցի»...

ԵՐՐՈՐԴ ԶԱՅՆ

Ա՛խ, իմ հայրենի՛ք...

Ես խոսքեր ունեմ քեզ համար պահված,

Որ չի գտնելու ո՛չ մեկն աշխարհում,

Եվ որ առայժրմ ինքս էլ չեմ գտել:

Խոսքերն այդ իմ մեջ և՛ կան, և՛ չկան՝

Ստորերկրյա քո ջրերի պես:

Կարող եմ այրվել, նաև այրում են՝

Ինչպես խաղողիդ անխառն օղին:

Մոտիկ են նրանք, բայց նաև անհաս,

Ինչպես այն լեռը,

Որ գերբդ է դարձել...

03.I.1960թ.

Թիֆլիս